

VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
PŘI PRAŽSKÉ INFORMAČNÍ SLUŽBĚ
Praha 1, Letenská 2
Telefon 66338

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Lidová demokracie, Brno

ze dne 17. 1. 1959

Na scéně Divadla Petra Bezruče

(frg): Ostravské divadlo mladého diváka, Divadlo Petra Bezruče, v uplynulém roce mělo velmi kolísavý program. Především se dramaturgickým plánem začínalo tak trochu odcizovat svému původnímu poslání, ve snaze dát ostravskému obecenstvu něco, co jinde dává typ divadla satiry a typ komorní scény. Ale křivdili bychom divadlu, kdybychom tvrdili, že šlo jenom za oním druhem inscenací. Jistě iniciativní a nápadité bylo, byť i nezdařené představení pro mládež, obírající se tématem kosmického letu [Dittlerova hra KL 27]. K tomu druhému druhu her, k němuž se rozvíjí repertoar Divadla Petra Bezruče v Ostravě, patřilo uvedení Wildeovy společenské komedie „Jak je důležité mítí Filipa“, kterým mládežnické ostravské divadlo ukončilo rok. Poněkud smělá a k autorovi toho významu, jako má kritik anglické společnosti a její pokrytecké morálky, ne právě šetrná úprava, měla přesto ohlas. Režisér V. Kyzlink na nápadité jednoduché scéně O Schindlera rozehrával tuto komedii, doplněnou o písňové texty O. Ornesta, jako hudební grotesku. Uplatnili se v ní dobře oba mužští představitelé hlavních úloh, S. Ličný v panu Algernonovi a V. Steiner v Johnovi-Filipovi. Z ženských postav ještě nejvýraznější byla vychytralá naivka Cecilie v podání V. Tománkové. Hře, která svou rozmarnou ducha-plností byla obecenstvem se zájmem přijata, chyběla pevná tvářnost. Co výstup, to náběh na jiný styl. Od groteskního přehánění až po psychologizující drama. A stačilo, vzhledem k úpravám, aby bez zbytečného přehánění se

zůstalo u prosté hudební komedie, Oskar Wilde sám o sobě je s dostatek jistý mistr slovního šermu i šarmu.

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Mladá fronta, Ostrava

14. IX. 1971

divadlo

Pan Wilde by byl spokojen

I nám divákům se líbila komedie anglického básníka a dramatika Oscara Wildea (1854—1900) JAK JE DŮLEŽITÉ MÍTÍ FILIPA. Na její páteční premiéře jsme si vynutili desítku opon a opět jsme prožívali to poprázdňinové, už známé, a přece nové vzrušení z živé skutečnosti divadla, která není ničím víc a ničím méně než hrou lidského ducha a smyslů, snem a zrcadlem života.

I Oscar Wilde miloval ten paradox hry a uplatňoval jej nejen na jevišti, ale i v životě. V prostředí anglických salónů vystupoval jako módní dandy a oslňoval skvělou výřečností a vzděláním. Byl to rozený estét a milovník života, kde cítil jeho stísněující hranice, bořil je. Přesto svou komedii nenapsal jako protest proti stávajícímu sociálnímu a politickému řádu. Hra je právě skutečným jeho intelektuálního a uměleckého pudu, jeho hravosti, jež s materiálem námětu zachází s neobvyklým tvůrčím přehledem. Ideový rozbor by samozřejmě potvrdil kritické ostří hry, namířené proti staré puritánské Anglii, ale je to kritika umělce, kterému jsou osudem jeho vznícené, hltavé smysly a intelekt, ale který dosud neuznává vážnost a sílu mravního řádu a řeč srdce. K tomu dospěje až ke konci života. V komedii Jak je důležité mítí Filipa je ještě zaujat svým vzníceným vnitřním světem a velmi nemoudře, velmi chytře, intenzívně a krásně vytváří dokonalý tvar jmenovaného díla. Těžko bychom z něho odvodili velkou, užitečnou hlavní myšlenku. Brání nám v tom jeho ostrovtipná kompoziční, jazyková a dramatická energie, uplatňující se vlastně na postavách charakterově úzkých a málo zajímavých. Neboť čím víc jsou John nebo Algernon, než povrchními mladými muži, jejichž největší starostí je, jak se dobře pobavit a dobře utratit tučný důchod? Ale s psychologii nebo praktickou mravností bychom u Oscara Wildea daleko nepřišli. Jedině že bychom

ho chtěli zatratit. A to dost dobře nejde. Wilde se hrál a bude se hrát kvůli svým žánrovým hodnotám. Režiséři vědí, jak je to těžké, naplnit technicky dokonalou konverzační komedii plným uměleckými životem, vyhnout se stereotypům. U Wildeových postav — uprostřed jejich bohatého komediálního zřetězení — to lze dokázat jen dalším paradoxem: velkou mravností hereckou, uměním a vírou, že je nezbytné rozsvítit život i tam, kde ho z dnešního hlediska není. Proč? Pro diváka, pro člověka, pro smích, který ho osvobozuje a činí lepším.

Hercům Divadla Petra Bezruče se to nesporně podařilo, zvláště Janu Filipovi v roli Johna Worthinga. Stále více obdivujeme na tomto vnitřně pružném herci nemizící přítomnost jeho chuti hrát. Není v něm ani trochu hereckého pesimismu nebo lhostejnosti, vždy znovu (a bývá tomu tak i po premiéře) dává divákům požitek z plné tvorby. Otakar Prajzner v roli Algernona Moncrieffa byl jemnější, vláčnější a komornější, velmi lehce, svrchaně konverzoval, neposvětil však svou rolí tím posledním kresebným tahem. Kanovník Chasuble, kterého představoval Pavel Handl, byl ukázněnou, plastickou postavou, do níž se dalo velmi pohodlně nahlédnout a neztratit přitom nic z humorného, lidského souznění. Ludmila Bednářová jako lady Bracknellová, lehce a s vkusem odehrála tradiční komickou roli. Blanka Meierová a Jana Postlerová v dívčích rolích Gwendoliny a Cecilie hrály s přesvědčivou komediálností a jazykovou hudebností.

Režiséru Sašovi Lichému se podařilo vytvořit komedii plnou jazykového i situačního rytmu. Pan Wilde by s ní byl jistě spokojen a stejně jako nám by se mu zřejmě líbila vzdušná výprava Otakara Schindlera, spojující dobové secesní prvky s moderním cítěním v proutí, dřevě a v tvaru i barvě kostýmů.

ZDENĚK KRČMĚR

VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
PŘI PRAŽSKÉ INFORMAČNÍ SLUŽBĚ
Praha 1, Letenská 2
Telefon 66338

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

Práce

Ostrava

- 5 1 1959

ze dne

Veselý divadelní večer

Ostravské divadlo mladého diváka, Divadlo Petra Bezruče se rozloučilo s minulým rokem silvestrovskou premiérou, pro níž si vybralo adaptaci anglické komedie Oscara Wildea »Jak je důležité mít Filipa«. Je to znamenitá společenská komedie, bystrými šlehy se vyrovnávající s morálkou bohaté anglické společnosti. Ironizuje její záhady a konvence, pokryteckou morálku i lehkost vystupování, za níž se často skrývá nevzdělanost. Jistě že půlstoletí od jejího vzniku zanechalo ve hře nejednu stopu. Ale duchaplná ufečknutí autorova stála za to, aby se tohoto textu ujal upravovatel, aby jej proškrtal, zhybnil, vyostřil tam, kde čas znamenitě kdysi ostří otupil. Aby si, pohrál s textem a aby se i zamyslel, jakou novou jevištní garderobu pro něj opatřit. To vedlo k tomu, že z jen konverzační komedie se stala dnes komedie hudební, jejíž písňové vložky míří víc k dnešku. Konečně — řekněme to hned. Bylo to silvestrovské představení Divadla Petra Bezruče, zejména od druhého aktu dosti živé a spádové, aby v hledišti vyvolalo rozmarnou náladu.

Divadlo si k tomuto představení vydalo veselý program. Jistěže redaktor tohoto silvestrovského listu — a byl jím sám režisér hry V. Kyzlink — nezamýšlel v něm aforisticky charakterizovat režii a jednotlivé výkony. Ale mohli bychom docela bez ironizujících úmyslů převzít jeho charakteristiky.

Režisér této hudební komedie totiž od počátku do konce tak trochu zakolísal — rozběhl se směrem ke groteskní frašce, pak trochu ustoupil k satirické komedii, chvílemi to mělo náběh na werichovský styl veseloherní nevázanosti — nu, chyběl tomuto představení jednotný styl. V

náladě silvestrovského večera to nevadilo a patrně to ani nebude vadit později těm, kdož se chtějí pobavit a zasmát. Jen co se souhra obou hlavních představitelů i představitelky ještě trochu obrousí a vybrousí. Taktó Saša Lichý svého lehkomyšlného pana Algernoma ještě nedělal dostatečně lehkomyšlného. A V. Steiner si svého Johna, či Jacka, vlastně Filipa zahrál rád, jenže ještě bylo v jeho výkonu počátečním i závěrečným dost křečovitosti, Gvendolinu, mladou samostatně nesamostatnou slečnu, Cecilii, chytrou naivku a všechno a vším regirující tetu Augustu hrály Třebická, Tománková a Šimberová. — Charakteristiky jejich výkonů jsou nadměru trefně vystiženy v divadelním programu, na nějž odkazujeme jako na znamenitý pramen hutného poučení.

Představení nám na sklonku roku jenom připomenulo jednu trvalou a trvající potřebu ostravského divadelního života. Ještě jednu divadelní scénu. Něco mezi Pražským komorním divadlem a Divadlem komedie. Scénu, z níž by to občas zaznívalo nejen rozpustile a nevázaně, ale i vážně. Kde by i bylo dost místa na experiment, který by se třeba neujal a byl by po zásluze kárán — ale kdyby to tolik nebolelo. Od toho jsou laboratoře — třeba i divadelní — v nichž ne každý pokus končí úspěchem. A tak tedy poslední premiéra Divadla Petra Bezruče o silvestrovské noci uzavírala řadu loňských představení, z nichž mnohá byla experimenty, z nichž ne jeden pokus neuspěl — ale kdy pokaždé se narazilo na něco: na myšlenku, na nápad, na iniciativu. A to přece už samo o sobě je kladem.

E. BERG

PRAŽSKÁ INFORMACNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA

Praha 2 - Vyšehrad. K rotundě 8/82 - tel. 544-778

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Svobodné slovo, Brno

21. IX. 1971

Nutno mít Filipa

Ostravští bezručovci zahájili novou sezónu poněkud opožděně ve srovnání s jinými divadly. Vyplývá to ze specifiky divadla, které věnuje podstatnou část svého provozu dopoledním a odpoledním představením pro žáky a studenty.

ZAHAJOVACÍM představením byla premiéra komedie Oscara Wildea Jak je důležité mít Filipa, která současně naznačuje, jakým směrem se bude ubírat letošní dramaturgie: vedle Plautovy lidové komedie Blíženci, jejíž předprázdninová premiéra uzavírala loňskou sezónu, Cechovova vaudevillu Strýček Váňa, Shawova Pygmalionu nebo Lope de Vegova Pana nuly, patří do této řady ještě i poslední hra Američana Josepha Hellera (autora proslulého bestselleru Hlava XXII) New Haven — náš cíl. K těmto hrám přibude ještě Dáblův mlejn J. N. Štěpánka, Morálka paní Dulské polské autorky G. Zápolské, od jejíhož úmrtí uplyne v prosinci padesát let. Šrámkův Stříbrný vítr a Pogodinovi Aristokrati.

WILDEOVA komedie je typicky anglickou konverzační hrou, v níž těžšíště působivého účinku spočívá v brilantně napsaném textu a kde repliky plné bonmotů jsou hlavním nositelem zábavy. Režie (Šáša Lichý) se pokusila vést hru některými osvědčenými postupy, zde ne však vždy zcela na místě. Tak třeba nasazené tempo dialogů, které naštěstí vydrželo jen asi do poloviny prvního jednání, odpovídá spíše francouzskému než anglickému typu konverzační hry. Navíc vyžaduje od herců přesnou dikci. A té v mužské části souboru byl v představení plně práv snad jen Pavel Handl v úloze kanovníka Chasublea. On to také byl, kdo udržel postavu ve všech jejích projevech v mezích role, což se nedá docela říci o některých projevech Jana Filipa (John Worting) a Otakara Prajznera (Algernon Moncrieff).

V ženské části souboru vytvořily charakteristické postavy L. Bednářová a M. Albínová (lady Bracknellová a slečna Prismová), Bl. Meierová s J. Postlerovou v mladých dívčích postavách neměly tolik možností komedií oživit, i když podle textu prvního jednání jsme Cecilii Sardewovou (Postlerová) očekávali v jiné herecké poloze. Drobnější úlohy sluhy a komorníka vytvořili J. Dvořák a V. Roštlapil.

ars

VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA - MDO

Jungmannova 15, Praha 2 - Nové Město

telefon 24 44 32

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

MLADÁ FRONTA OSTRAVSKÁ

21. I. 1959

ze dne

K nové premiéře v Divadle Petra Bezruče

Wilde v moderních šatech

Dvojice milenců, Cecílie Gardewová a Algernon Moncrieff (Tománková — Lichý).

Foto: F. Kral

Nelze souhlasit s lidmi, kteří tvrdí, že o humor je u nás nouze. Čeho se nám však opravdu nedostává jako vzácného koření, je humor dobrý, svižný, obrozující a očistný. A jsme proto stále ještě vděční, když v divadle vytáhnou z archívu a opráší třeba i starou komedii, jen když dovede srdečně a svěže rozesmát. Nejintenzivněji dráždí ovšem bránci humor aktuální, satira, vtíp současný — ale co naplat, kde nic není, přesněji řečeno, ani čert a tím méně divadlo nebere.

A tak jsme se vděčně a upřímně smáli a tleskali i v Divadle Petra Bezruče při jeho poslední novince, komedii anglického autora Oscara Wildea »Jak je důležité mít Filipa«, jejíž premiéra byla uvedena na Silvestra minulého roku.

Po pravdě je nutno říci, že DPB naložilo s Wildem jaksepatří nešetrně. Herci převlékli do šatů neimodernějšího stíhu, na scénu postavili exkluzivní vývojový nábytek, v jakém budeme bydlet snad za deset let, dějovou nit opředli tanečními vložkami a písněmi s doprovodem dixielandu, otáčivého jeviště použili jako kolotoče (po němž se herci mimochodem pohybovali poněkud nejistě). Ani tímto vodopádem modernosti však nebyly uhašeny satirické jiskry, dodnes v této hře doutnající a stíhající lehkomyšlné, kostnaté a vypočítavé měšťáctvo. Jejich Veličenstev králů a královen anglických. To zajisté také ani nebylo cílem. Neboť pak by zanikl jeden z hlavních důvodů, proč lze Wildeovu komedii servírovat dnešnímu divákovi.

Třežbaže je možno mít výhrady misty až k přehnané, samoučelné fraškovitosti, zdá se, že takové omlazení »Filipa«, i když jen vnějškové, není Wildeovi na újmu, spíš naopak.

V silvestrovsky laděném programu se říká, že lehkomyšlného Algernona Moncrieffa hraje lehkomyšlně S. Lichý a Johna Worthinga hraje rád W. Steiner. Pokud jde o Lichého výkon ve třetím dějství, platí kupodivu ona charakteristika do slova a do písmene. Jinak se titulní dvojice zhostila svého úkolu s lehkou obratností, s pochopením pro duchaplnost a jemný vtíp komedie a tihla zcela správně (a víc než ostatní představitelé) k civilnímu, modernímu pojetí režie (V. Kyzlink).

J. NAVRÁTIL.

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA

Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29-73-78

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Práce, Ostrava

14. IX. 1971

ze dne

V Divadle P. Bezručě zahájili

Ostravští bezručovci jsou dobrým dramatickým tělesem složeným převážně z mladých záněnců plných svěžesti a snahy po tvůrčím projevu. Novou sezónu zahájili v pátek společenskou komedií Oscara Wildeho „Jak je důležité mítí Filipa“.

Komedie z konce minulého století duchaplnými dialogy podhaluje roušku rozporů po novém životě toužícím mládí a tupé zaostalosti starší generace, což je charakteristickým rysem všech dob.

Na jednoduše, účelně řešené scéně Otakara Schindlera byla komedie svižně hrána za režie Saši Lichého, jemuž se někdy nepodařilo udržet komorní tón hry zbytečnou rozverností účinkujících. Jan Filip, přední člen souboru v roli Johna Wortinga, smířčího soudce, společensky významné osobnosti, poněkud hlasově i gestikulačně přehrával. Otakar Prajzner jako Algon Moncrieff dobře zapadl do komediálního děje. Páteří hry byla Ludmila Bednářová v ustárané, bonton dodržující a vypočítavé ladi Bracknellové. Blanka Meirová a Jana Postlerová byly roztomilými, zamilovanými, popudlivými mladice. Milada Albínová a Pavel Handl vystihli přirozenou naivitu pozdní lásky. I menší role sluhy a komorníka (Jindřich Dvořák a Václav Roštlapil) v dobřím podání jsou důkazem umělecké úrovně celého souboru.

-rk-